

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

VI. De voluntate, & amore Angelorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

tetur clarè utraq̃ natura, tam secundum prædicata communia, quàm secundum propria, utque una ab altera distinguitur, possitque Angelus unico actu adæquare totam vim talis speciei, & percipere distinctè omnia & singula illius objecta, idem facilè poterit eodem intuitu quo cognoscit Equum, & Leonem, simul judicare unum non esse alium.

Secundò certum videtur, Angelos uti divisione, & compositione quando cognoscunt res inevidenter, seu quarum non habent proprias species: tunc enim formant unum conceptum de subjecto, cumque illud non penetrent, adeoque clarè & eodem intuitu non percipiant, quæ possunt ei attribui, vel ab eo removeri, necesse est, ut si quid de eo affirmant, aut negant, id fiat per distinctum conceptum; & consequenter componendo, aut dividendo.

Hinc cum nequeat Angelus certò cognoscere, an Petrus sit eras peccaturus, nec ne, si affirmet eum peccaturum, hoc fiet cum aliqua conceptuum compositione si verò neget eum peccaturum, id fiet cum divisione, & sic de aliis.

CAPUT VI.

De voluntate & amore Angelorum.

RESOLUTIO I. *In Angelis est voluntas, & liberum arbitrium, non tamen appetitus irascibilis.*] ITA S. Thomas r. p. q. 59. Primum probat. art. 1. In hunc modum. In iis est voluntas quæ habent inclinationem ad ipsum bonum universaliter apprehensum, talis siquidem inclinatio est voluntas: sed Angeli inclinantur ad ipsum bonum universaliter apprehensum, quatenus sunt creatura intellectuales, ergo in iis est voluntas. Probatur minor, nam quælibet res inclinatur ad bonum, sed cum discrimine, quædam enim inclinantur in bonum per solam naturalē habitudinem, sine cognitione, ut planta, & talis inclinatio vocatur appetitus naturalis; quædam verò inclinantur ad bonum cum aliqua cognitione, non
quidem

quidem sic ut cognoscant ipsam rationem boni in communi, sed ita ut tantum cognoscant aliquod bonum particulare, sicut sensus qui cognoscit dulce, & album: & inclinatio hanc cognitionem sequens dicitur appetitus sensitivus: alia denique inclinatur ad bonum, cognoscendo ipsam rationem boni, & haec cognitio est propria intellectus, quam sequitur inclinatio in bonum ipsum universale, quae est voluntas.

Secundum probat. art. 3. tum quia liberum arbitrium est in hominibus, ergo multò magis in Angelis: siquidem libertas pertinet ad perfectionem, Angeli autem sunt perfectiores hominibus: tum quia in eo est liberum arbitrium, quod potest agere ex iudicio libero, atqui Angeli possunt agere ex iudicio libero, quia cum sint intelligentes, cognoscunt universalem rationem boni ex qua possunt iudicare hoc vel illud esse bonum; ergo habent liberum arbitrium.

Confirmatur, nam sunt nonnulla quae non habent liberum arbitrium, quia non agunt ex aliquo iudicio, sed quasi ab aliis acta, & mota sicut sagitta à sagittante moveretur ad scopum: aliqua verò agunt ex quodam arbitrio, sed non libero, sicut animalia irrationalia. Ovis enim fugit Lupum, ex quodam iudicio minime libero sed à natura determinato, quo existimat eum sibi esse noxiū, adeoque non habet liberum arbitrium. Contrà ergo quia in Angelis est liberum iudicium, in his etiam est liberum arbitrium, idque nobiliori modo quàm in hominibus, cum perfectioni intellectu præditi sint.

Tertium probat. art. 4. quia in Angelis est solus appetitus intellectivus, ille autem non dividitur in irascibilem, & concupiscibilem; siquidem potentiae non distinguuntur per materiale distinctionem obiectorum, sed solum secundum diversam formalem rationem eorum, ut patet in visu, qui non distinguitur in varias potentias secundum diversitatem
colo-

colorum, quia fertur in colorem secundum rationem communem coloris: atqui appetitus intellectus uno responderet unum objectum secundum unam rationem formalem communem, scilicet bonum in ratione boni: ergo appetitus Angeli non distinguitur in irascibilem & concupiscibilem.

RESOLUTIO II. *In Angelis est dilectio naturalis & electiva.* Utraque pars est *S. Thomae 1. 2. q. 62. art. 1.* *Posterior* autem probat *art. 1.* quia prius semper salvatur in posteriori, natura autem prior est quam intellectus, quia natura cuiusque rei est essentia eius: unde id quod est naturæ, oportet salvari etiam in habentibus intellectum; est autem hoc commune omni naturæ, ut habeat aliquam inclinationem; quæ est appetitus naturalis vel amor, diversimode tamen secundum cuiusque modum; & quidem in natura intellectuali secundum voluntatem, in sensitiva secundum appetitum sensitivum, in natura vero carente cognitione, secundum ordinem naturæ in aliquid: cum ergo Angelus sit naturæ intellectualis, oportet quod in voluntate eius sit naturalis dilectio.

Posteriorem probat *art. 2.* tum quia Angeli sua dilectione aliquid merentur, vel demerentur, non naturali, ergo electiva; tum quia hoc nullam in Angelo dicit imperfectionem, ut patet, quia actus appetitivæ virtutis, est secundum ordinem appetentis ad res, quarum aliqua sunt secundum se appetibiles ut finis, alia tantum per ordinem ad aliud, ut media. Unde non oritur ex imperfectione appetentis, quod natura iter aliquid appetat ut finem, & aliquid per electionem ut media; ac proinde nihil vetat, quin ponatur in Angelis dilectio non modo naturalis, sed etiam electiva.

Nota 1. ex art. 3. Angelum seipsum diligere dilectione naturali, & electiva, quia res quælibet etiam cognitione carens, naturaliter appetit consequi id quod est sibi bonum, sicut ignis locum sursum. Unde Angelus, & homo naturaliter appetunt suum bonum, & suam

DE ANGELIS CAP. VI. 313

& suam perfectionem: cumque sibi velle bonum sit amare seipsum, consequens est Angelum seipsum dilectione naturali diligere. Quia vero aliunde Angelus sibi desiderat aliquod bonum per electionem, hinc seipsum amat dilectione electiva.

Nota 2. Ex probabiliori sententia, Angelum se liberè amare quoad exercitium, si enim potest abstinere ab actuali sui ipsius consideratione, ut supra ostensum est, consequenter potest seipsum actu non diligere; cum impossibile sit ut se actu diligit, quin actu de se cogitet.

RESOLUTIO III. *Unus Angelus naturaliter alium diligit sicut seipsum, & Deum plusquam seipsum.* PRIOREM partem tradit *S. Tho. 1. p. q. 60. art. 4.* Quia cum Angelus naturaliter diligit seipsum, consequenter diligit id omne cum quo est unum in naturalibus. Atqui omnes Angeli sunt unum in natura, cum conveniant in eodem genere, ergo unus alium naturaliter diligit tanquam seipsum; ita scilicet ut hac particula, tanquam, significet similitudinem, non aequalitatem. In quantum tamen unus Angelus convenit cum altero in quibusdam aliis, vel in quantum unus ab altero differt, sic non diligit eum dilectione naturali.

Nota, amorem quo unus Angelus alium diligit ratione naturæ, esse necessarium quoad specificacionem, quia sub eo respectu non potest eum odio habere; non tamen esse necessarium quoad exercitiū, quia si Angelus potest cessare ab amore actuali quo seipsum diligit, multò magis poterit abstinere ab amore naturali quo alium prosequitur; cum propria bonitas & perfectio, sit illi magis intrinseca, adeoque magis proportionata, ut eum in sui amorem necessario rapiat, quàm bonitas cujusvis alterius Angeli, quantumvis perfecta sit.

Posteriores vero partem tradit *art. 5. & probat. 1.* quia omne illud quod secundum id quod est, alterius est, naturaliter magis inclinatur in id cuius est, quàm

quàm

quàm in seipsum : sed Angelus secundum id quod est, Dei est, ergo, &c. Major ostenditur exemplo rerum ratione carentium, quæ magis inclinantur in id cuius sunt, quàm in seipsas; manus enim se exponit ictui absque deliberatione, pro conservatione suppositi. 2. quia si Angelus plus se quàm Deum naturaliter diligeret, sequeretur naturalem illius inclinationem esse perversam. Item naturalem dilectionem per charitatem non perfici, sed potius destrui, quia scilicet charitas inclinatur ad Deum magis amandum, quàm se.

Nota 1. Amorem amicitia quo Angelus naturaliter Deum diligit, esse necessarium quoad specificationem, quatenus non potest Angelus considerans, Deum esse ens summè bonum, infinitè perfectum, ac per se amabile, in illum ferri actu odii. 2. talem amorem non esse necessarium quoad exercitium, quia Angelus cognoscendo se, veluti reflexè cognoscit Deum: sicut ergo non se cognoscit necessariò quoad exercitium, ita nec Deum, ac proinde ab actuali illius amore vacare potest. Et idem dici potest de amore concupiscentia.

CAPUT VII.

De gratia & gloria Angelorum.

RESOLUTIO I. *Angeli fuerunt creati in beatitudine naturali, non in supernaturali.*] *ITA S. Thom. 1. p. q. 62. art. 1. quod prebat hoc discursu.* Nomine beatitudinis intelligitur ultima perfectio rationalis, seu intellectualis natura, quæ perfectio duplex est. Una quidem quæ naturali virtute acquiri potest, quæque in perfectissima Dei contemplatione naturali posita est, alia quæ excedit vires cuiuscunque intellectus creati, & consistit in clara visione Dei, quam in futura vita expectamus. Quantum ergo ad primam beatitudinem, Angelus creatus fuit beatus, quia ejusmodi perfectionem non acquirit, per aliquem motum discursivum, sicut homo, sed statim ei adest propter
NATURÆ